

1. Гуменюк О. Рівні громадянської відповідальності та їх емпіричне вивчення у молоді [Текст] : [політична психологія] / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. - 2008. - № 4. - С. 92-98.
2. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент. Цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу: Навч. посібник. - К. : ЗМН, 1996.-140с.
3. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні. – К.: ДАККО, 1999. – 303 с.
4. Касьянова О.М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / О.М.Касьянова. Управлінський супровід моніторингу якості освіти/ Т.Б.Волобуєва. – Х. : Основа, 2004.- 96 с. - (Серія «Бібліотека журналу «Управління школою», Випуск 1 (13)).

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

Викладач Ткаченко Л.М., студ. Харченко А., КІСумДУ

Адаптація у перекладі з латинської означає «пристосування».

Як же проходить процес пристосування студентів-першокурсників у нашому вузі?

Найчастіше студенти-першокурсники зустрічаються з такими труднощами, як наприклад, негативні переживання через те, що вони покинули школу. Також вони ще не можуть самостійно визначитися з вибором майбутньої професії. Часто перешкодою для студентів-першокурсників стає, по-перше, відсутність навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом, по-друге, невміння правильно розподілити та організувати свій робочий час для самостійної роботи тощо.

Але насправді ці проблеми індивідуальні, оскільки залежать від оточуючого середовища студентів-першокурсників, виховання у сім'ї та школі. За дослідженнями можна виділити три основні типи адаптації студентів-першокурсників.

I. Адаптація формального характеру – це пристосування до режиму, структури навчального закладу і т.п.. Вона найшвидкоплинніша за інші дві.

II. Дидактична адаптація – пристосування до нових методів навчання, темпів роботи, нових предметів. Особливість її в тому, що

цей тип адаптації супроводжує студентів протягом усіх років навчання.

III. Суспільна адаптація – одна з найважливіших для студента-першокурсника. Це інтеграція студентів у групи, а потім об'єднання їх зі студентським оточенням. Суспільний статус найбільше впливає на моральний стан студента-першокурсника.

На першому етапі дослідження це можна зробити за допомогою анкети, яка і була запропонована нашим першокурсникам. І ось які результати ми отримали.

Питання №1: Чи правильно Ви вибрали майбутню професію? – 100% опитуваних відповіло позитивно, що свідчить про високий рівень визначеності студентів.

Питання №2: Чи цікаво Вам навчатися? – 13% подали негативну відповідь, та більшість відповідей показує, що загалом студентам-першокурсникам подобається навчатися.

Питання №3: Ваше ставлення до інституту. Чи відчуваєте Ви себе комфортно в інституті? – багато студентів відповіло, що їм дуже комфортно, загалом у цьому допомагає нормальне відношення інших студентів та викладачів, лише 8% опитуваних не відчувають себе комфортно у стінах закладу.

Питання №4: Ваше перше враження про навчальний заклад? – майже одногolosно студенти-першокурсники відповіли, що отримали позитивне перше враження, а у деяких навіть більше того, перше враження набагато перевершило їх сподівання. І лише 3% утримались від відповіді.

Питання №5: Скільки часу Ви витрачаєте на заняття і на які предмети більше? – з відповідей опитуваних виявили, що у середньому студент-першокурсник витрачає на заняття 2-3 години щодня, більше всього часу приділяючи спеціалізованим предметам.

Питання №6: Як легко Ви входите в нову ситуацію, в нове оточення? – вдалось визначити, що близько 30% студентів мають складнощі при входженні у нове оточення.

Питання №7: Чи здатні Ви оцінити власні знання? – на що 33% опитуваних студентів-першокурсників відповіло негативно, і 5% вважають, що це завдання викладачів. Інші абсолютно спокійно можуть це зробити.

Питання №8: Чи часто Ви запізнюєтесь на заняття? Вкажіть причини запізньень. В відповіді ми отримали, що 20% студентів запізнюються на заняття, найчастіше причиною цього стають затримки роботи м'язького транспорту у годину-пік.

Питання №9: Чи відчуваєте Ви страх перед заняттями? – рівно половина опитуваних хоча б інколи, але відчувають страх перед заняттями.

Питання №10: Чи вважаєте Ви, що зможете аргументовано поставити собі «незадовільно» чи «відмінно»? – із 100% опитуваних студентів-першокурсників 28% не можуть об'єктивно себе оцінити.

Питання №11: Чи вважаєте Ви, що розвиваєтесь в суспільній та інтелектуальній сферах? – на диво 90% студентів, що підлягали опитуванню, успішно, на їх думку, розвивають себе у різних сферах, і лише 10% так не вважають.

Питання №12: Чи здатні Ви самостійно розробити критерії оцінок з предметів? – рівно 50% не здатні вирішити поставлене завдання.

Питання №13: Запропонуйте свій перелік умінь та навиків, необхідних для студентів інституту. – Найпопулярнішими якостями студента-першокурсника виявились такі якості, як: здатність до самоосвіти, комунікабельність, наполегливість, виявили що найбільше заважає студентам лінь.

Питання №14: Що Ви розумієте під поняттям «самостійна робота студентів»? – більшість студентів вважають, що це вміння працювати самостійно, «на себе», без додаткового контролю зі сторони. Певний відсоток опитуваних вважають, що це лише чисто технічне опрацювання рекомендованої літератури.

Питання №15: Чи здатні Ви надати дієву допомогу керівництву інституту та куратору групи з питань адаптації і яку саме? – 28% опитаних студентів-першокурсників готові з радістю надати допомогу своєму куратору, інші ж або вважають це непотрібним, або не знають яким чином вони можуть стати у пригоді.

Питання №16: Чи влаштовує Вас мікроклімат у гуртожитку? Ваші пропозиції. (Для студентів, які проживають в гуртожитку) – 17% із усіх опитаних першокурсників - мешканці гуртожитку, загалом усі задоволені умовами свого проживання та перебування у ньому, були запропоновані лише деякі ідеї до покращення побуту.

Весь адаптаційний процес можна поділити на два етапи. На першому ми обираємо студентський актив у групах. Це відбувається самою групою, яка загальним рішенням виносить кандидатури і самостійно обирає старосту групи, після чого обираються інші додаткові посади, як наприклад, ф'єорг чи редколегія.

Розпочинається перше залучення студентів у роботу закладу. Студенти знайомляться зі своїми правами та обов'язками. Шукаємо і

залучаємо до роботи обдаровану та активну молодь. Проводимо заходи на кшталт «Прояви себе, першокурсник», «Біржа дозвілля» та ін. Наприклад, останній захід, це своєрідна виставка усіх спортивних секцій, гуртків за інтересами і т.д., серед яких студенти можуть обрати найцікавіше для себе та надалі приймати у них активну участь. Пізніше проводяться вибори до органу студентського самоврядування, де ті ж студенти-першокурсники можуть спробувати свої сили та влитись у верхівку активу закладу.

Через певний час виділяють найактивніших студентів та тих студентів, які мають рівнобічні здібності, вони залучаються до роботи уже не лише у межах закладу, а й поза ним.

На другому етапі забезпечується адаптація студентів у напрямку освіти та спеціалізації їх предмету. Пропонуємо і допомагаємо проводити заходи у формі брейн-рингу чи семінару, пізніше студенти залучаються до участі у наукових конференціях та форумах.

НАВЧАЛЬНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Аспірант Акічева М.Ш., науковий керівник
д. пед. н, проф. О.М.Олексюк, Інститут вищої освіти АПН України

Значення соціально-психологічного тренінгу у формуванні компетентності у спілкуванні неодноразово підкреслювали у своїх дослідженнях Д.Годлевська, М.Паутова, Л.Петровська, Г.Ковальчук, О.Тюпня та інші науковці. Адже, на відміну від традиційних методів навчання, тренінг спрямований передусім на розвиток особистості, формування ефективних комунікативних умінь, засвоєння навичок як професійного, так і неформального спілкування, формування впевненості у собі та зниження тривожності у спілкуванні, стійку мотивацію до саморозвитку.

Однією з головних якостей конкурентоспроможного фахівця з маркетингу є розвинуті комунікативні здібності, адже їх майбутня професійна діяльність пов'язана з людьми, налагодженням контактів, вмінням працювати в колективі та знаннями правил ділового писемного мовлення тощо, від яких залежить успішність роботи як самого працівника, так і фірми чи підприємства, яке він презентує. Тому у контексті професійної підготовки маркетологів проблема формування